



Diarré och eller kräkningar inom förskola/skola

Information till personal

Akut diarré och kräkningar sprids lätt. Barn med magsjuka ska därför inte vara på förskola/skola förrän de är återställda, och inte har kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar.

Orsak till magsjuka eller tarminfektion

Virus är den vanligaste orsaken till magsjuka. Infektioner med calicivirus kallas ibland "vinterkräksjuka", trots att man kan bli sjuk under hela året. Andra vanliga virus som orsakar utbrott med akut diarré och kräkningar är rotavirus och adenovirus. Andra orsaker till diarré är *bakterier*, främst salmonella-, EHEC- och andra tarmbakterier. Om barnet nyss återvänt från en utlandsresa är risken för bakteriell diarré större. Vid diarré under längre tid hos flera barn kan *tarmparasiter* (som till exempel Giardia) vara orsaken.

Smittvägar

Smitta sker genom att smittämnen från avföring och kräkningar kommer in i munnen.

Detta sker antingen via direktkontakt med sjuka personer eller förorenade kontaktytor (till exempel golv, handdukar, leksaker, handtag och andra föremål). Orena händer är en vanlig orsak till att smitta sprids. Man kan även smittas av mat och dryck som hanterats på ett felaktigt sätt. Magsjuka kan också smitta genom aerosol (små droppar i luften) som sprids vid kräkning. Smittan kan finnas kvar på mat som inte är uppvärmd, eller på förorenade föremål under flera dagars tid.

Ska barnet stanna hemma?

Ja. Barn med magsjuka (diarré och eller kräkningar) ska inte vistas på förskola/skola. Med "diarré" avses tre eller fler lösa avföringar per dygn. Barnet kan återgå när det ätit normalt och inte kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar. I magsjuketider kan smittspridningen begränsas genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

Om det finns misstanke om smittspridning ska förskola/skola tillämpa skärpta hygienrutiner. Rutinerna bör gälla till och med en vecka efter att den sista personen har tillfrisknat.

Åtgärder vid utbrott

Ansvarig personal kan vid utbrott med fördel dagligen föra lista på vilka barn som har symtom och är hemma.

När ska förskola/skola kontakta sjukvården?

Om tre eller fler barn blir sjuka inom ett eller några dygn med kräkningar och eller diarré, och det finns misstanke på smittsam magsjuka, bör man överväga att utreda om det finns en gemensam smitta. I första hand ska den hälsocentral som har närområdesansvar för den aktuella förskolan/skolan kontaktas. Men man kan även kontakta Smittskydd Region Norrbotten för hjälp med eventuell utredning.

Misstanke på smitta via livsmedel eller vatten

När många barn i en grupp eller på flera avdelningar insjuknar samtidigt, kan smitta via livsmedel eller vatten misstänkas. Kontakta i dessa fall omgående Smittskydd Region Norrbotten och kommunens miljöförvaltning, för närmare utredning.

Hygienrutiner vid utbrott

Handhygien

- Tvätta händerna ofta, framför allt efter toalettbesök eller blöjbyte, och före måltid.
Torka händerna torra med engångshandduk. Alla textilhanddukar måste plockas bort
- Använd engångshandskar vid blöjbyten och toalettbesök.
- Använd handsprit efter varje blöjbyte och toalettbesök. Detta gäller både barn och personal.
- Handsprit rekommenderas även före alla måltider för både barn och personal.

Blöjbyte

- Använd enbart engångsunderlägg direkt på den galonförsedda dynan på skötbordet.
- Byt pappersunderlägget efter varje barn.
- Torka av dynan med alkoholbaserad ytdesinfektion (45 volympcent alkohol med tillsatts av tensid) efter varje blöjbyte.
- Lagg blöjan i en plastpåse som knyts ihop och kastas direkt.
- Rengör skötbordet, inklusive tvättho, med engångstrasa och rengörings-medel dagligen.

Mathantering

- Sträva efter att så få personer som möjligt hanterar mat.
- Använd rent förkläde vid all mathantering.
- Endast friska personer ska duka och hantera mat.
- Den som vårdar magsjuk anhörig hemma ska inte hantera livsmedel förrän 48 timmar efter anhörigs sista symtom.
- Ingen buffé eller självservering under utbrottet. Alltid personliga dricksglas/flaskor till varje barn.
- Duka endast fram så mycket smör och pålägg som förväntas gå åt vid måltiden.
- Kasta all överbliven mat.
- Torka av matbordet med en engångstrasa före måltiden.
- Personal som hanterar mat ska inte byta blöjor.

Rengöring och tvätt

- Håll tvättställ, kranar, toaletsits och spolknopp rena. Torka av med ytdesinfektionsmedel (45 volymprocent alkohol med tillsatts av tensid).
- Rengör pottor med rengöringsmedel, torka ur och ytdesinficera direkt efter användning.
- Avdelningen städas grundligt dagligen, målinriktad städning som toaletter, kontaktytor, lekytor.
- Rengör leksaker.
- Alla textilier tvättas som örngott, madrassöverdrag, kuddar och mjukisdjur vid minst 60 grader.
- Uppmana föräldrar att byta eller koka nappar.
- Använd plastförkläde av engångstyp om barnet har kräkts eller har diarré.

Punktdesinfektion

Vid spill av kroppsvätskor som avföring och kräkning ska personalen omgående rengöra ytorna med:

- Alkoholbaserad ytdesinfektion (45 volymprocent alkohol med tillsatts av tensid) vid mindre spill.
- % vid Virkon 1 större spill. Se även rutinen för "akuthinken".

Övrigt

- Barnen bör vara ute så mycket som möjligt.
- Vädra ett par gånger varje dag.
- Undvik aktiviteter mellan avdelningarna i möjligaste mån.
- Undvik lek med modeller som används flera gånger.
- Undvik vattenlek i gemensam badbalja.

Sjukdomsinformation

För mer sjukdomsinformation, läs på 1177 Vårdguiden
Förlagan till materialet är från HYFS, Västra Götaland